

වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව Provincial Department of Education - NWP

වයඹ පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
Provincial Department of Education - NWP

32 S II

දෙවන වාර පරීක්ෂණය - 13 ශ්‍රේණිය - 2020
Second Term Test - Grade 13 - 2020

විභාග අංකය ..... ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය II කාලය පැය තුනයි

- උපදෙස් :- ප්‍රශ්න 05 කට පිළිතුරු සපයන්න.
- එක් කොටසකින් අවම වශයෙන් ප්‍රශ්න දෙක බැගින්වත් කෝරාගෙන ප්‍රශ්න 05 කට පිළිතුරු සපයන්න.

I කොටස

01. (i) "ව්‍යාපාර ලොව නව රැල්ල (The New wave of the business world) විද්‍යුත් ව්‍යාපාරයි"
- (අ) 'විද්‍යුත් ව්‍යාපාර' අර්ථ දක්වා එය 'විද්‍යුත් වාණිජ්‍යයෙන්' වෙනස් වන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) මෑත කාලයේ ලෝකයේ බොහෝ රටවල සාර්ව පරිසරය තුළ දේශගුණික විපර්යාස රාශියක් වාර්තා විය. මිනිසා විසින් සිදුකළ ඉවක් බවක් නැති පරිසර දූෂණය මීට හේතු විය. පරිසර දූෂණය අවම කිරීමට ලෝක ප්‍රජාව විසින් ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග කවරේදැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 02)
- (ii) (අ) පුද්ගලයෙකුට නිෂ්පාදිත ලබාගත හැකි ක්‍රම 4ක් නම් කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) විද්‍යුත් වාණිජ්‍යය ගනුදෙනුවක ලක්ෂණ 4ක් නම් කරන්න. (ලකුණු 2)
- (iii) ව්‍යාපාරයක් මුදුන් පමුණුවා ගැනීමට අපේක්ෂා කරන අරමුණු වර්ග කල හැකි විවිධ පාර්ශවයන් 4ක් නම් කර, එම එකිනෙක පාර්ශවයන්ගේ අරමුණු 2 බැගින් නම් කරන්න. (ලකුණු 4)
- (iv) (අ) භාණ්ඩ හුවමාරු ක්‍රමයේ පැවති ගැටළු 4ක් නම් කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) 'ව්‍යාපාරවල සමාජ වගකීම් පුළුල් දර්ශනයකි' මෙම දර්ශනය තුළ විවිධ පාර්ශව සලකා බැලේ. එම විවිධ පාර්ශව නම් කර පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
- (v) (අ) නිෂ්පාදිතය යන සංකල්පය පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) සමාජ වගකීම් ඉටු කිරීමෙන් ව්‍යාපාරයකට ලබාගත හැකි ප්‍රතිලාභ 4ක් ලියන්න. (ලකුණු 2)
02. (i) ආහාර ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදකයෙකු සිය නිෂ්පාදනවල ගුණත්වය තහවුරු කිරීම සඳහා ආචාරධර්ම පද්ධතියක් ගොඩනැගීමේදී ඔහු විසින් සැලකිල්ලට ගතයුතු සාධක හතරක් සඳහන් කර එම සාධක සැලකිල්ලට ගත යුත්තේ ඇයි දැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04)
- (ii) (අ) ව්‍යාපාර රජයේ ආර්ථික අරමුණු ඉටු කිරීමට විවිධාකාරයෙන් දායකත්වය ලබාදේ. එසේ දායකවන ක්‍රම 4ක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) රජයේ පිස්කල් ප්‍රතිපත්තිය ව්‍යාපාරවලට බලපාන ආකාරය නිදසුන් 2ක් දෙමින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
- (iii) (අ) පාරිභෝගික ආරක්ෂණය මෑත කාලයේදී අතීතයටත් වඩා අවශ්‍ය වී තිබේ. ඊට බලපා ඇති හේතු 4ක් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනයේ කාර්යයක් වන්නේ ප්‍රමිති ක්‍රියාත්මක කිරීමයි. ප්‍රමිති ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ආකාර 4ක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)

- (iv) නීතිල හා අකිල මෙවර සාමාන්‍ය පෙළ විභාගයෙන් පසු තම කාලය නිකරුණේ වැය නොකර කිසියම් ඵලදායී කාර්යයක නියැලීමට සිතා කළුතර ප්‍රදේශයේ තම නැදෑ නිවසක සිට මැන්ගුස්ටින් පළතුර එක් රැස් කර අලෙවි කිරීමට කටයුතු කරන ලදී. පළතුරු වාරය අවසන් වූ කෙටි කාලයක් තුළ මෙම මිතුරන් දෙදෙනා නොසිතූ මුදල් ඉපයීමක් කරන ලදී. ඉන්පසු එම කටයුත්ත කෙටි කලකින් අවසන් කරන ලදී.
  - (අ) මෙම මිතුරන් දෙදෙනා ඇරඹූ ව්‍යාපාරය කුමක්ද? නමිකර එහි ලක්ෂණ දක්වන්න. (ලකුණු 2)
  - (ආ) ඉහත (අ) ප්‍රකාශයේ සඳහන් නීතිල අකිල දෙදෙනා ඇරඹූ ව්‍යාපාරය සාර්ථක වූ බැවින් ඔවුන් දෙදෙනා දිගුකාලීන මෙම ව්‍යාපාර කාර්යයේ නිරත වීමට සිතයි. මෙහිදී නීතිමය බැඳීම් අඩු ලියාපදිංචිය අනිවාර්ය නොවූ වගකීම් බෙදීමක් සිදුන්වා වූ ව්‍යාපාරයක් ඇරඹීම පිළිබඳ ඔබගෙන් උපදෙස් පතයි. ඔබ යෝජනා කරන ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ගය කුමක්ද? ඔබ යෝජනා කරන ව්‍යාපාරයේ යහපත් ලක්ෂණ ද ඔවුන්ට පැහැදිලි කර දෙන්න. (ලකුණු 2)
- (v) පැතුම් කේවල ස්වෘමි ව්‍යාපාරයක හිමිකරුවෙකි. ඔහු තම ව්‍යාපාරයට වඩා වරලත් ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙන යාමෙන් අත්වන ප්‍රගතිය පිළිබඳ ඔබගෙන් විමසා සිටී.
  - (අ) වරලත් ව්‍යාපාරයක් පවත්වාගෙනයාමේ වාසි, අවාසි ඔහුට පැහැදිලි කර දෙන්න. (ලකුණු 2)
  - (ආ) වරලත් ව්‍යාපාරවල ලක්ෂණ අනුව එම ව්‍යාපාර වර්ග කර දක්වන්න. ඒවාට උදාහරණ 1 බැගින් දෙන්න. (ලකුණු 2)

- 03. (i) (අ) ඒක පුද්ගල හා හවුල් ව්‍යාපාර ලියාපදිංචිය අනිවාර්ය නොවූවද අයිතිකරුවන් නමින් හැර වෙනත් නමකින් පවත්වාගෙන යයි නම් ව්‍යාපාර නාම ආඥා පනත යටතේ ලියාපදිංචි කල යුතුයි. ව්‍යාපාර නාම ආඥා පනත නමිකර, එම ව්‍යාපාර ලියාපදිංචි කරන අනුපිළිවෙල ද ලියා දක්වන්න. (ලකුණු 2)
  - (ආ) සමුපකාර ව්‍යාපාරයක් හා සංස්ථාපිත සමාගමක් අතර අසමානකම් 4ක් දක්වන්න. (ලකුණු 2)
- (ii) (අ) ව්‍යවසායකත්ව ක්‍රියාවලිය රූප සටහනක් මගින් ඉදිරිපත් කරන්න. (ලකුණු 4)
  - (ආ) ව්‍යවසායකත්වය බල ගැන්වීම සඳහා මූලික වශයෙන් කරුණු තුනක් එකිනෙක සම්බන්ධවීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. ඒවා මොනවාද? (ලකුණු 2)
- (iii) "ව්‍යවසායකයා සෑම විටම කළමනාකරුවෙකි. නමුත් කළමනාකරුවෙකු සෑම විටම ව්‍යවසායකයෙකු නොවිය හැක." කළමනාකරු හා ව්‍යවසායකයා අතර ඇති වෙනස්කම් හතරක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 4)
- (iv) (අ) බලපත්‍රලාභී මූල්‍ය සමාගම් වල කාර්යයන් 4ක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)
  - (ආ) කල් බදු මගින් ව්‍යාපාරිකයෙකුට අත්වන වාසි 4ක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)
- (v) (අ) ස්වයංක්‍රීය බැංකු සේවා නිසා බැංකුවලට අත්වන වාසි 4ක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)
  - (ආ) වෙක්පතක් අගරුවිය හැකි අවස්ථා 4ක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)

- 04. (i) ජීවිත රක්ෂණය හා ගිනි රක්ෂණය අතර පවතින වෙනස්කම් දක්වා පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 4)
- (ii) (අ) ආසන්නතම හේතුව මූලධර්මය රක්ෂණ වන්දි ගෙවීමේදී බලපානු ලබන්නේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
  - (ආ) සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියට ප්‍රතිපෝෂණයේ ඇති වැදගත්කම පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
- (iii) (අ) නවීන විද්‍යුත් සන්නිවේදන ක්‍රම 4ක් දක්වා පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
  - (ආ) නිෂ්පාදකයින් බොහෝමයක් සිය නිෂ්පාදිත පාරිභෝගිකයා අතට පත් කිරීම සඳහා අතරමැදියන් යොදා ගනී. වෙළඳම සඳහා අතරමැදියන් යොදා ගැනීමේ වාසි 4ක් දක්වන්න. (ලකුණු 2)
- (iv) (අ) නිදහස් වෙළඳමට බලපාන තීරු බදු නොවන බාධාවලට නිදසුන් 4ක් දක්වන්න. (ලකුණු 2)
  - (ආ) පහත සඳහන් භාණ්ඩ අපනයනය කිරීමේ දී අපනයන බලපත්‍ර ලබාගත යුතු ආයතන සඳහන් කරන්න.
    1. තේ
    2. එළවලු, කුලු බඩු හා බුලත්
    3. පොල්, කපාපු පොල්, පොල් කොල ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන
    4. මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ (ලකුණු 2)
- (v) වෙළෙඳ සංගම්, වෙලඳ ගිවිසුම්, හා ජාත්‍යන්තර සංවිධාන විදේශ වෙළඳමට විවිධ වූ බලපෑම් ඇති කරන ආකාරය නිදසුන් 4ක් දෙමින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)

II කොටස

05. (i) (අ) එක් එක් ආයතන වල කටයුතු පාලනය සඳහා කළමනාකරුවන් සිටින අතර, ඔවුන්ට නිශ්චිත වූ නිලනාමයක් නොමැත. ඔවුන් අධ්‍යක්ෂ, විධායක නිලධාරී, කොමසාරිස් ආදී නම් වලින් හඳුන්වයි. මෙලෙස ආයතනයක කළමනාකරුවන්විවිධ ආකාරයෙන් වර්ගවීම සඳහා උපයෝගී කරගනු ලබන පදනම් 3ක් නම් කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) හෙන්රි මින්ස් බර්ග්ට අනුව කළමනාකරණ භූමිකා හෙවත් කාර්යන් ප්‍රධාන ශීර්ෂ 3ක් යටතේ දක්වයි. එම ශීර්ෂ 3 දක්වා, එකිනෙකට අයත් කාර්යයන් 1 බැගින් දක්වන්න. (ලකුණු 2)
- (ii) (අ) කළයුතු දෙය මනාව ඉටුකිරීම මගින් අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුකර ගැනීම කළමනාකරණයයි. කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නංවා ගැනීමට කළමනාකරුවෙකුට ගතහැකි ක්‍රියාමාර්ග දෙකක් දක්වන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) සැලැස්ම යන්න නිර්වචනය කර එය සැලසුම්කරණයෙන් වෙනස්වන ආකාරය දක්වන්න. (ලකුණු 2)
- (iii) (අ) ආයතනයක නායකත්වය මත එම ආයතනයේ සාර්ථකත්වය රඳ පවතී. පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) බලතල විමධ්‍යගතකරණය පැහැදිලි කර විමධ්‍යගත කිරීමේ වාසි දක්වන්න. (ලකුණු 2)
- (iv) පිරිසික සැලැස්මක් යනු කුමක්දැයි හඳුන්වන්න. පිරිසික සැලැස්මක වාසි ලියන්න. (ලකුණු 4)
- (v) (අ) මෙහෙයුම් කළමනාකරණයේ තත්ව පාලනය හා තත්ව ආරක්ෂණය යන සංකල්ප දෙක පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) මෙහෙයුම් කළමනාකරණයට අයත් මූලික කාර්යන් හා ඒවාට අයත් අනුබද්ධ කාර්යන් දක්වන්න. (ලකුණු 2)
06. (i) නිෂ්පාදන කළමනාකරණයේ වැදගත් අංගයක් ලෙස නඩත්තු කිරීම දැක්විය හැක. පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 4)
- (ii) (අ) නිෂ්පාදන ආයතනයක් තුළ ක්‍රමානුකූලව නඩත්තුවක් සිදුකරයි නම් ඉන් ආයතනයට ලබාගත හැකි ප්‍රතිලාභ 4ක් දක්වන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) නිෂ්පාදන ආයතනයක් තම නිෂ්පාදනයට ගනු ලබන අමුද්‍රව්‍ය නශ්‍යවන සුළු ඒවානම් එම ආයතනයට ගැළපෙන තොග පාලන ක්‍රමය නම් කර එහි වාසි අවාසි 2 බැගින් ලියන්න. (ලකුණු 2)
- (iii) (අ) නිෂ්පාදනය හා නිෂ්පාදන කළමනාකරණය කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) පහත දැක්වෙන්නේ නිෂ්පාදන ආයතනයක නිෂ්පාදන පිරිවැය සමූහයකි. ඒවා ස්ථාවර හා විචල්‍ය පිරිවැයට වර්ග කරන්න.
1. සෘජු ද්‍රව්‍ය පිරිවැය	2. කැලි වැටුප්	3. සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය
4. ගෙවල් කුලී	5. ස්ථිර සේවක වැටුප්	
6. විකුණුම් සඳහා ලබාදෙන කොමිස්	7. ගොඩනැගිලි ක්ෂය	(ලකුණු 2)
- (iv) (අ) අලෙවිකරණය හා අලෙවිය අතර වෙනස්කම් හතරක් දක්වන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) ව්‍යාපාරයක් තම අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා අනුගමනය කළයුතු මූලික ප්‍රවේශයන් අලෙවිකරණ සංකල්ප ලෙස හැඳින්වේ. අලෙවිකරණ සංකල්ප 4ක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)
- (v) (අ) වෙළඳපොළ බණ්ඩනය සඳහා උපයෝගී කරගනු ලබන නිර්ණායකයන් හතරක් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) 'සෑම වෙළඳපොළ බණ්ඩනයක්ම සඵලදායී නොවේ' සඵලදායී වෙළඳපොළ බණ්ඩනයක් සඳහා පැවතිය යුතු අවශ්‍යතා විස්තර කරන්න. (ලකුණු 2)
07. (i) අලෙවිකරණයේ ජයග්‍රහණය වන්නේ යම් භාණ්ඩයක් හෝ සේවාවක් හෝ වෙළඳ පොළෙහි ඉතා හොඳින් ස්ථාපිත වීමයි.
- (අ) වෙළඳ පොළෙහි ස්ථාපිතවීම (Market Positioning) යනු කුමක්ද? (ලකුණු 2)
- (ආ) වෙළඳපොළෙහි ස්ථාපිතවිය හැකි ආකාර දෙකක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ii) ආයතනයක 'නිෂ්පාදිත මිශ්‍රය' යනු කුමක්දැයි පැහැදිලි කර එහි දිග, පළල, ගැඹුර හා සංගතභාවය උදාහරණයක් ඇසුරින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 4)

- (iii) (අ) නිෂ්පාදනයක් සඳහා පාරිභෝගික වටිනාකමේ දූරාවලිය (නිෂ්පාදිත මට්ටම්) නම්කර පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) අලෙවිකරණ සන්නිවේදන මිශ්‍රයේ ප්‍රධාන ප්‍රවර්ධන උපකරණ හතරක් නම් කරන්න. (ලකුණු 2)
- (iv) (අ) මූල්‍ය කළමනාකරණය යනු කුමක්දැයි අර්ථකථනය කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) මූල්‍ය කළමනාකරණයේ ප්‍රධාන කාර්ය කවරේද? (ලකුණු 2)
- (v) සඵලදායී ලෙස අරමුදල් සම්පාදනය කර ගැනීමක්වා භාවිතා කිරීමක් මූල්‍ය කළමනාකරුගේ මූලික වගකීම වේ.
- (අ) මූල්‍ය කළමනාකරුගේ කාර්යයන් හතරක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) ව්‍යාපාරයකට අරමුදල් සම්පාදනය කරගත හැකි අභ්‍යන්තර හා බාහිර මූල්‍ය සම්පාදන මාර්ග සඳහා නිදසුන් දෙක බැගින් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 2)

08. (i) (අ) ක්‍රියාකාරී අනුපාත/මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතා අනුපාත යනු මොනවාදැයි පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) සීමාසහිත සමාගමක තොරතුරු කිහිපයක් පහත දැක්වේ.
2019.1.1	බඩු තොගය	රු. 80000
2019	වර්ෂයේ ගැණුම්	රු. 60000
2019.12.31	බඩු තොගය	රු. 30000
- 2019 වර්ෂයේ සමාගමේ තොග පිරිවැටුම් අනුපාතය ගණනය කරන්න. (ලකුණු 2)
- (ii) (අ) සීමිත පොදු සමාගමකට කොළඹ කොටස් හුවමාරුවේ ලියාපදිංචිවිය හැකි ආකාර තුනකි. ඒ මොනවාද? (ලකුණු 2)
- (ආ) කොළඹ කොටස් හුවමාරුවේ සමාගම් ලැයිස්තුගත කිරීමේදී භාවිතාවන පුවරු මොනවාද නම්කර, ඉන් එකක් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 2)
- (iii) සීමාසහිත කළණ හා මිතුරු සමාගම් දෙකෙහි මූල්‍ය තොරතුරු කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

	කළණ	මිතුරු
	රු.	රු.
ප්‍රාග්ධන ආයෝජන	300,000	120,000
විකුණුම්	600,000	360,000
ශුද්ධ ලාභය	60,000	40,000

- ඉහත කළණ හා මිතුරු සමාගම් දෙකෙහි ලාභදායීත්ව අනුපාත ගණනය කර වඩාත් සාර්ථක සමාගම කුමක්දැයි පෙන්වන්න. (ලකුණු 4)
- (iv) (අ) මානව සම්පත් සැලසුම්කරණය හඳුන්වන්න. (ලකුණු 2)
- (ආ) මානව සම්පත් සැලසුම්කරණ ක්‍රියාවලියක පියවර පිළිවෙළින් දක්වන්න. (ලකුණු 2)
- (v) සේවක ආකර්ෂණ ක්‍රියාවලියෙහි පියවරයන් පිළිවෙළින් දක්වා පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 4)